

Id nr: 0:34
Version: 1.0

Titel: Program för inflyttning och integration

Typ: Program
Fastställt: KF 2014-04-16, § 24

Giltighetstid: 2014 - 2015
Uppdateras: 2015

Program för inflyttning och integration 2014 - 2015

Innehållsförteckning

1. Inledning
2. Nationellt mål för integrationspolitiken
3. Politiska ställningstaganden och mål för Strömsunds kommun
4. Regionalt och lokalt samarbete
5. Arbete för ökad inflyttning från 2000
6. Nyanlända barns introduktion
7. Arbete och sysselsättning
8. Inflyttarservice
9. Flyktingmottagning
10. Befolkningsutveckling under 10 år
11. Strategi för fortsatt arbete

1. Inledning

Programmet för inflyttning och integration av nya kommuninvånare i Strömsunds kommun innehåller:

- Politiska ställningstaganden och mål (avsnitt 2-3)
- Regionalt och lokalt samarbete (avsnitt 4)
- Beskrivning av genomfört arbete (avsnitt 5 - 9)
- Befolkningsutveckling (avsnitt 10)
- Strategi för fortsatt arbete (avsnitt 11)

För att behålla eller öka antalet invånare i kommunen måste en inflyttning ske. Var fjärde invånare är 65 år eller äldre. Födelsenettet är negativt, dvs. det är fler som dör än som föds. Vi behöver bli fler kvinnor och män, flickor och pojkar i kommunen för att stärka kompetensförsörjningen och behålla service och andra funktioner.

Inflyttnings- och integrationsarbetet riktar sig till alla, inrikes och utrikes födda kvinnor och män, flickor och pojkar som flyttar till och bosätter sig i Strömsunds kommun oavsett varifrån de kommer. Arbetet riktar sig till både inrikes födda och utrikes födda (nyanlända). Syftet med integrationsarbetet är att alla invånare ska ha möjlighet att vara delaktiga i samhällslivet och att mångfalden är en styrka som bidrar till att utveckla och förbättra Strömsunds kommun. Här kan föreningslivet, ideella sektorn, studieförbund, företag och privatpersoner spela en viktig roll för att underlätta integrationen.

Id nr: 0:34

2. Nationellt mål för integrationspolitiken

Målet för integrationspolitiken i Sverige är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund.

3. Politiska ställningstaganden och mål för Strömsunds kommun

3.1 Politiska prioriteringar och mål, Strömsunds kommun 2014-2015

Kommunfullmäktige har i juni 2013, fastställt politiska prioriteringar för åren 2014 till 2015:

- Inflyttningen ska öka.
- Ökad integration av nya kommuninvånare.
- Mångfald, jämställdhet och tillgänglighet ska känneteckna de kommunala arbetsplatserna.

3.2 CEMRs deklaration för jämställdhet

Kommunfullmäktige beslöt i december 2009 att underteckna CEMRs deklaration för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå.

I och med undertecknandet har kommunen förbundit sig att:

- Bekämpa flerfaldig diskriminering (artikel 10)
- Främja social integration av invandrare (artikel 18)

3.3 Folkhälsa

Kommunfullmäktige antog i november 2011 ett styrdokument för kommunens folkhälsoarbete. Här finns den länsgemensamma folkhälso-policyn med vision.

- Hälsa på lika villkor för hela befolkningen för en hållbar utveckling i Jämtlands län.
- Jämtlands läns folkhälsoarbete ska alltigenom utgå ifrån att samhället ska vara inkluderande – det vill säga att samhället ska skapas för alla – oavsett genus, ålder, nationalitet, religion, sexuell läggning, etnicitet, funktionsnedsättning och socioekonomisk situation.

Id nr: 0:34

4. Regionalt och lokalt samarbete

4.1 Regional överenskommelse om mottagning och etablering av nyanlända invandrare i Jämtlands län

Regionförbundet, Landstinget, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Länsstyrelsen och Migrationsverket undertecknade i december 2011 en överenskommelse om mottagnings- och etableringsarbetet för nyanlända flyktingar och skyddsbehövande (RÖK). Överenskommelsen finns på Länsstyrelsen hemsida tillsammans med en årlig aktivitetsplan.

4.2 Regional utvecklingsstrategi 2014-2030

Invandrare är en grupp som är viktig för länet ur flera perspektiv. Befolkningsutvecklingen pekar på vikten av att få fler att välja länet som bostadsort, invandringen är också viktig ur ett mångkulturellt och ett förnyelseperspektiv men även i relation till arbetskraftsförsörjningen.

Jämställdhet, integration och mångfald ska genomsyra länets utvecklingsarbete: i projekt, i insatser och genom åtgärder, över åldersgränser.

I visionen för Jämtland/Härjedalen år 2030 anges att länets kunskap och kompetens är för företagsetablering bl. a. ett starkt konkurrensmedel i en allt mer globaliserad ekonomi. Satsningar som har högsta prioritet är ungdomars övergång till vuxenlivet, en god integration och ett bra utbildningssystem som bidrar till god utbildningsnivå för båda könen samt ett livslångt lärande. Allas kompetens, oavsett kön, ålder och ursprung, tas tillvara.

4.3 Regional integrationsstrategi på väg

Regionförbundet arbetar med en integrationsstrategi, som ska belysa hur vi kan få en ökad invandring och bra integration. En utgångspunkt i arbetet är att en gynnsam utveckling och tillväxt i länet behöver ta tillvara all kompetens och främja alla invandrares möjligheter till sysselsättning, antingen som anställd eller som företagare.

Arbetsgruppen består av tjänstemän från olika verksamheter och kommuner, bland annat Strömsund.

4.4 Lokal överenskommelse om samarbete med etablering av nyanlända

Arbetsförmedlingen och Strömsunds kommun har tecknat en lokal överenskommelse om samarbete med etablering av nyanlända. Syftet är att reglera och förtydliga samverkan mellan aktörerna och göra det

Id nr: 0:34

mera begripligt för individen (den nyanlände) samt säkerställa att offentliga resurser, ur ett samhällsperspektiv, hanteras effektivt.

Överenskommelsen kompletteras årligen med en mera detaljerad aktivitetsplan.

5. Arbete för ökad inflyttning sedan 2000

Insikten om att vi måste bli fler i kommunen blev väldigt tydlig inför millennieskiftet. Politisk enighet rådde om att något måste göras för att vända den negativa trenden. Skatteunderlaget behövde stärkas genom ökad inflyttning för att kunna behålla service och funktioner i kommunen. Ett förslag till program för utveckling av näringsliv och samhälle utarbetades. Politiker, företagare, byutvecklingsgrupper, föreningar, ideella organisationer m.fl. ställde sig bakom programmet, som förankrades vid Strategiforum 2000 i Tullingsås med ett 50-tal deltagare.

Programmet *Strömsund Nybyggerland* togs fram och kom på olika sätt att påverka samtliga av kommunens förvaltningar. Syftet var att lyfta fram Strömsunds kommun som en attraktiv kommun att bo och verka i och målet var en ökad inflyttning. Begreppet Nybyggerland blev en beskrivning av den kraftsamling som gjordes i kommunen för att vända den negativa befolkningsutvecklingen.

En av de grundidéer som Nybyggerland byggde på var att "den fortsatta utvecklingen av Strömsunds näringsliv och samhälle skulle kunna gynnas av en ökad inflyttning till kommunen av personer med utländsk bakgrund."

Detta har också kommit att präglade en stor mängd av de insatser som genomförts. Insatserna har också lett till att Strömsunds kommun satts på kartan nationellt för sitt arbete med frågor som rör mångfald och integration.

För att finansiera utvecklingsarbetet har en stor del bedrivits i projektform med stöd av olika EU-fonder. Resultat och framgångsfaktorer har sedan tagits till vara och i största möjliga mån införlivats i ordinarie verksamheter. 2001 startades utvecklingsavdelningen där de flesta projekt med kommunal medfinansiering lades. 2003 beslöts att avdelningen skulle ansvara för flyktingmottagningen. 2006 bildade avdelningen tillsammans med Hjalmar Strömerskolan framtids- och utvecklingsförvaltningen med mål att utveckla kommunen och dess medborgare, kvinnor, män, flickor och pojkar, och vara en sammanhållen organisation för kommunens satsningar på kompetenshöjning, tillväxt och samhällsutveckling.

Id nr: 0:34

6. Nyanlända barns introduktion

Redan under 2006 lyftes tanken på att arbeta särskilt med nyanlända barns introduktion i kommunen. En fråga om samverkan, samförstånd och medvetenhet kring allt som rör barnen, deras behov och förutsättningar och samhällets ansvar, möjligheter och begränsningar. 2010 fick tankarna gehör regionalt och *projektet Barnintroduktion i Jämtlands län* startades tillsammans med fem övriga kommuner. Projektet avslutades i december 2012 och det aktualiserade behovet av kartläggning, dokumentation och uppföljning av kunskaper, utbildningsbehov, behov av stöd och omsorg. Det ledde till påverkan av attityder, ökade kunskaper, samverkan och kontaktnätbildande samt till metodutveckling. Det resulterade även i en handbok för de som i sitt arbete möter barn och ungdomar under den första tiden i Sverige.

Projekt *Begripligt hela vägen* är delvis en förlängning av projekt Barnintroduktion. Arbetet sker med fokus på den lokala nivån och i samverkan med bl.a. Rädda Barnen, Regionförbundet och Migrationsverket för att resultaten ska få spridning även på nationell nivå. I projektet finns ett mentorteam som ger direkt stöd till barn, föräldrar och personal. Det pågår också ett förebyggande arbete med olika gruppverksamheter och utbildningar. I samarbete med Migrationsverket testas ett skraddarsytt program med information direkt till barnen med början redan innan de anländer till Sverige som kvotflyktingar.

Vi har sedan 2006 välkomnat cirka 300 nyanlända barn och ungdomar till vår kommun. Det finns en positiv och väl utvecklad förvaltningsöverskridande samverkan i frågor som rör nyanlända barn och ungdomar.

7. Arbete och sysselsättning

När det gäller befolkningsutveckling och integration är en av nyckelfrågorna förutsättningarna på arbetsmarknaden. För att arbeta med dessa frågor har det sedan 2000 genomförts ett antal utvecklingsprojekt med bäring på arbete och sysselsättning. *Kraftcentrum, Mångfaldsnätverk för arbetsgivare (MfA), Mångfald 2, Arbetskraftskoordinator* och *På väg* för att nämna några.

Projekten har speciellt riktat sig mot utsatta grupper på arbetsmarknaden såsom ungdomar, långtidsarbetslösa och nyanlända. Andra insatser har riktat sig mot speciella behov, entreprenörskap eller attitydförändringar. Där kan nämnas *rekrytering av läkare* från Uzbekistan, *Nystartskontor* för potentiella nya företagare och *Positiva Strömsund* där näringsliv och kommun arbetade tillsammans för att sprida en posi-

Id nr: **0:34**

tiv bild av kommunen för att få fler företag att flytta hit och underlätta rekrytering till befintliga företag.

8. Inflyttarservice

Organiserad inflyttarservice har funnits i Strömsund i mer än 10 år, först genom projektet Nybyggarland och på senare tid genom projektet Livet på landet. Servicen omfattar stöd i allt från att finna ett arbete inom sin specialkompetens till att finna boende eller kontakter med det lokala föreningslivet.

En framgångsrik immigrationsmodell med fokus på långsiktighet och kontakter med potentiella migranter från framför allt i Tyskland och Holland har utarbetats. Genom möjligheten att marknadsföra Strömsunds kommun på plats i hemlandet ges inflyttarna en inblick i vad ett liv i Strömsunds kommun kan innebära.

9. Flyktingmottagning

Som en del i kommunens inflyttningsstrategi, gjordes 2003 en överenskommelse med Integrationsverket om mottagning av flyktingar. Från 2006 har vi tagit emot 50 – 80 flyktingar per år.

Som ett led i att utveckla arbetet med mottagning av flyktingar genomförde Strömsunds kommun i samverkan med övriga jämtlandskommuner, Länsstyrelsen och Landstinget projekt Kris- och traumacenter i Jämtlands län.

2010 tecknade kommunen en överenskommelse om mottagande av ensamkommande flyktingbarn. Idag finns tre boenden, ett i Backe och två i Strömsund med sammanlagt 23 platser, varav 5 för asylsökande.

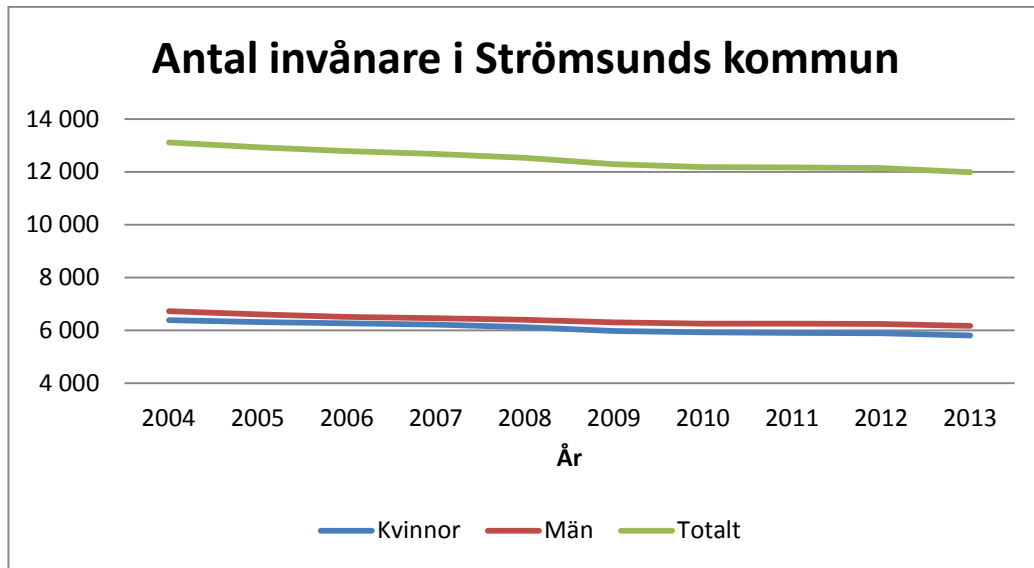
10. Befolkningsutveckling under 10 år

Befolkning	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kvinnor	6 388	6 320	6 268	6 218	6 126	5 975	5 926	5 910	5 888	5 810
Män	6 724	6 611	6 514	6 461	6 406	6 311	6 259	6 261	6 250	6 174
Totalt	13 112	12 931	12 782	12 679	12 532	12 286	12 185	12 171	12 138	11 984

Flyttnetto	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kvinnor	-10	-24	9	16	-34	-100	-21	18	-5	-50
Män	1	-48	-38	18	0	-49	-10	36	19	-30
Totalt	-9	-72	-29	34	-34	-149	-31	54	14	-80

Födelsenetto	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kvinnor	-72	-44	-61	-66	-59	-51	-29	-37	-17	-28
Män	-72	-66	-59	-71	-55	-46	-43	-37	-30	-44
Totalt	-144	-110	-120	-137	-114	-97	-72	-74	-47	-72

Id nr: 0:34

11. Strategi för fortsatt arbete

11.1 Giltighet

Detta avsnitt beskriver den strategi som nämnder, styrelser och förvaltningar ska använda i sitt arbete för ökad inflyttning och integration av nya kommuninvånare.

11.2 Ansvar

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ, vilket innebär att fullmäktige bland annat beslutar om mål och riktlinjer för kommunens verksamhet.

Kommunfullmäktige ska därför:

- Fastställa kommunens program för arbete med inflyttning och integration
- Uppdra till nämnder, inklusive kommunstyrelsen i egenskap av verksamhetsansvarig nämnd, och styrelser i kommunens bolag att upprätta aktivitetsplaner enligt strategin

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens alla verksamheter. I uppdraget ingår att ha uppsikt över övriga nämnder samt kommunala bolag och stiftelser.

Id nr: 0:34

Kommunstyrelsen ska därför:

- Årligen utvärdera kommunens samlade arbete med inflyttning och integration.
- Delge kommunfullmäktige resultatet.

Nämnder

Kommunfullmäktige har i juni 2013 fastställt politiska prioriteringar för åren 2014 till 2015:

- Inflyttningen ska öka
- Ökad integration av nya kommuninvånare
- Mångfald, jämställdhet och tillgänglighet ska känneteckna de kommunala arbetsplatserna

Varje verksamhetsansvarig nämnd ska därför:

- Uppdra till förvaltningen att upprätta förslag till aktivitetsplaner för inflyttnings- och integrationsarbete inom den egna verksamheten
- Besluta om planer för den egna verksamheten
- Delge kommunstyrelsen beslutade planer
- Ansvara för uppföljning och utvärdering av beslutade planer

Förvaltnings- och avdelningschefer

Förvaltnings- och avdelningschefer ska, enligt uppdrag från nämnden, upprätta förslag till aktivitetsplaner, genomföra beslutade planer, följa upp dem och återrapportera till nämnden.

Förvaltnings- och avdelningschefer ska ge det interna kvalitetsnätverket underlag för den årliga rapporten till kommunstyrelsen.

Framtids- och utvecklingsförvaltningen

Framtid- och utvecklingsförvaltningen ska stödja nämnder, förvaltningar och bolag vid upprättande, genomförande och utvärdering av aktivitetsplaner.

Interna kvalitetsnätverket (IKN)

Interna kvalitetsnätverket ska årligen (första kvartalet) sammanställa en rapport över kommunens arbete med inflyttning och integration och redovisa till kommunstyrelsen.

Id nr: 0:34

11.3 Utformning av aktivitetsplanen

Disposition

Aktivitetsplanen bör utformas som en tabell:

Målgrupp	Aktivitet	Tid	Ansvarig	Uppföljning

Tabellen kan kompletteras med en kort beskrivande text.

Målgrupp

Integrationsarbetet riktar sig till alla kvinnor och män, flickor och pojkar som flyttar till och folkbokför sig i Strömsunds kommun och till kvinnor och män, flickor och pojkar som söker uppehållsrätt oavsett varifrån de kommer. Aktiviteterna ska rikta sig både till unga och äldre.

I Strömsunds kommun finns *asylsökande* som inte är folkbokförda i kommunen men de kan omfattas av insatser som förbereder en bosättning i kommunen. Asylsökande barn har ingen skolplikt men har rätt att gå i skolan.

De som folkbokför sig i Strömsunds kommun kan delas in i tre grupper:

- *Inrikes inflyttade* - personer som kommer från en annan svensk kommun
- *Migranter* - personer som lämnat sitt hemland och befinner sig i ett annat land, antingen tillfälligt eller permanent
- *Kommunplacerade flyktingar med uppehållstillstånd* - personer eller anhöriga till personer som fått uppehållstillstånd på grund av förföljelse, annat skyddsbehov eller av ömmande skäl

Föreningslivet, ideella sektorn, studieförbunden, företag och privatpersoner är också viktiga målgrupper i kommunens inflyttnings- och integrationsarbete. Dessa grupper spelar en stor roll för att underlätta integrationen för de som flyttar till och folkbokför sig i kommunen.

Aktiviteter

Aktivitetsplanen består av

- direkta insatser i den service som kommunen tillhandahåller för de som är intresserade av att flytta till Strömsunds kommun och för de som har folkbokfört sig i kommunen och
- indirekta åtgärder för att stimulera civilsamhället att engagera sig.

Id nr: 0:34

Kommunens direkta insatser kan till exempel genomföras i tre steg till de som nyligen folkbokfört sig i kommunen.

1. Insatser som riktar sig till alla kvinnor och män, flickor och pojkar
2. Insatser som riktar sig till enbart migranter och kommunplacerade med uppehållstillstånd
3. Insatser som riktar sig till enbart kommunplacerade med uppehållstillstånd

Aktiviteter gällande kommunen som arbetsgivare tas in i det personalpolitiska programmet, som ska revideras under 2014.

Exempel på aktiviteter som kan ingå i en handlingsplan

- Information som riktar sig till fritidshusägare, campinggäster och andra turister
- Kompetensutveckling för egen personal, t ex i att använda tolk
- Inventering av personalens kunskaper, erfarenheter, utvecklingsområden kopplade till medborgarnas behov ur ett integrationsperspektiv
- Riktad information för elever på SFI om förvaltningens verksamhet
- Prioritera nyanlända vid mottagning av praktikanter
- Delta i handledarinformationer för mottagning av praktikanter
- Översättning av material, skyltning, information till aktuella språk

Tid

När aktiviteten ska genomföras.

Ansvarig

Vem som ansvarar för att aktiviteten genomförs.

Uppföljning

När aktiviteten ska följas upp.